

Dag drie was hij met een bus naar de markt gegaan. Alleen de busreis zelf was al gedenkwaardig. Hij pulde uit van het aantal mensen dat er vervoerd werd. En bij iedere stop stapten er weer een paar op. Manden met kippen, geiten, vogeltjes; alles werd vervoerd en op de markt verhandeld. De bushalte bij het hotel was de derde van de route, zodoende had hij nog een zitplaats kunnen bemachtigen. Toen echter een oud vrouwtje met zware tassen en een mandje met twee kippen de bus in geperst werd, was hij snel opgestaan en had haar zijn stoel gegeven. Als dank had ze hem een mierzoet cakeje aangeboden. Inmiddels zaten er ook mensen op het dak en zelfs aan de buitenkant hadden passagiers zich vastgeklampt aan het oude vehikel. Op de markt, waar het een chaotische kleurrijke herrie was, braakte de bus al zijn reizigers uit. Het lawaai was oorverdovend, marktkooplui prezen schreeuwend hun waren aan. Brommers reden toeterend tussen de mensen door, iedereen achterlatend in een stinkende blauwe walm. Het was er bloedheet, maar Clark genoot. Nog nooit had hij zoiets meegemaakt en zoveel exotische etenswaren gezien. Hier en daar lieten ze hem wat proeven. Er ging een wereld voor hem open. De markthandelaren lachten bij zijn verbaasde blik en probeerden hem van alles te verkopen. Ze duwden hem hun koopwaar gewoon in zijn handen en vroegen dan om een hoofdprijs aan roepies. Hij lachte met ze mee en gaf de spullen terug.

Bij een bbq bleef hij staan. Het rook heerlijk, alleen had hij geen idee wat er op het rooster lag. Hij wees een stuk aan en na wisseling van wat roepies kreeg hij een servet met daarop een stuk vlees met saus. Hij nam een hap. Zelig; lekker zacht wit vlees. Hij vroeg in het Engels wat het was. 'Snake, snake,' antwoordde het meisje achter de kraam. Clarks ogen werden groot. 'Really?' sprak hij geschrokken. 'Yes, yes, nice food,' zei het meisje. Hij keek nog eens naar het servet met het vlees en besloot toen dat ze gelijk had. Hij stak zijn duim op, nam een grote hap en liep weer verder. De markt was enorm en hij ging volledig op in deze enorme mensenmassa. Hij schuifde langs stalletjes en door smalle straatjes en kocht regelmatig iets te eten bij een van de kraampjes. De geurige, kruidige en soms zeer pittige lokale specialiteiten waren een streling voor het oog en de smaakpapillen. De meest bijzondere dingen waren hier gewoon te koop. Kruiden, specerijen, noten, gefrituurde insecten, paneer, viskoekjes en levende dieren. Hij liet zich steeds weer overhalen om iets te proberen. Het één was nog lekkerder dan het ander. Aan de buitenkant van de markt vond hij een kraam met allerlei grappige souvenirs. Hij besloot voor de hele familie iets te kopen, hetgeen resulteerde in een tas vol houten, ambachtelijke kadootjes, ingepakt in kleurrijk papier. Hij dwaalde door tot hij geen voeten meer over had en zijn hersenen geen nieuwe indrukken meer konden verwerken. Het werd tijd om de bus terug te nemen naar het hotel en zijn paradijselijke stille tuin.

De familie van Clark zat om de keukentafel. Jacob had zijn moeder gebeld om een afspraak met de familie te maken. Uiteraard werd er besproken wie wat met kerst zou doen. Alsof er wat nieuws werd bedacht. Een ieder kreeg zijn gewoonlijke taken. De boom halen, de kalkoen uitzoeken, de kerstdecoraties controleren op beschadigingen, de lampjes uit de war halen,

verlanglijstjes maken etc. Alleen de taken van Clark moesten herverdeeld worden. De één keek nog chagrijniger dan de ander. Het kerstplaatje klopte niet zonder Clark. Het gebekvecht, het geschreeuw; het hoorde gewoon bij de kerst. Nou ja, het hoorde bij hen. Ze bedoelden het niet kwaad. Ze hielden van elkaar. 'Zullen we de kerst dit jaar dan maar overslaan,' opperde Jacob. 'En de komende jaren zeker ook,' sneerde Kim. 'Natuurlijk niet,' suste oom Leo. 'We vieren het gewoon als vanouds,' droeg vader zijn steentje bij. 'Maar dan deze keer zonder drank,' verkondigde zwager Dirk. 'Dat dacht ik niet,' zei oom Leo. Daar gaan we weer, dacht Irene. Kirstie zat erbij en keek op haar telefoon.

Op een huurfiets was hij op de vierde dag gaan toeren naar het volgende dorpje. Hij had er een leraar ontmoet, die tevens burgemeester was van het kleine dorpje. De man sprak zeer goed Engels en had hem vol trots het dorp getoond. Er heerste een gezellige drukte. Kippen, varkentjes en geiten scharrelden rond. Kinderen speelden met zelfgeknutselde autootjes, gemaakt van limonade-blikjes. Er hingen waslijnen vol met gebatikte lappen stof. In een enorme vijzel werden specerijen fijngestampt. Verderop stond een schooltje dat bestond uit één lokaal. Er zat een veranda aan vast, waar een zevental mannen en vrouwen achter een trapnaaimachine zaten en prachtige stoffen verwerkten. Ze waren allemaal in het schooltje opgeleid dat 's avonds gebruikt werd voor volwassenenonderwijs. Nu verkochten ze zelfgemaakte kleding in omliggende dorpen. Clark had er bijna de hele dag door gebracht. Hij was uitgenodigd om bij de burgemeester thuis te komen eten en die had hem honderduit gevraagd. Zijn vrouw zat er verlegen lachend naast. Hoe het was in Europa. Bleven mensen de hele winter binnen vanwege de kou? Clark had gelachen en uitgelegd dat 's winters de verwarming brandde en de huizen lekker warm waren. Dat de mensen dan met hun auto of het openbaar vervoer naar het werk gingen. Maar toen hij vertelde dat het vee in grote getale 's winters in schuren verbleef, lachte de burgemeester ongelovig. Dat had hij nog nooit gehoord. Een huis voor dieren! Hoe Clark het ook uitlegde, in het zand tekende met een stok; de leraar bleef schudden met zijn hoofd. Hij gaf een vertaling aan zijn vrouw en samen gierden ze het uit. Dat was godsonmogelijk. Clark had het erbij gelaten. Sommige dingen waren te moeilijk om uit te leggen. De werelden verschilden in vele opzichten te sterk van elkaar.

Aan het eind van de middag had hij zich losgerukt van de aandacht en gezelligheid in het dorpje en had met wat aanwijzingen de terugweg aanvaard. Ondanks dat, was hij de weg kwijtgeraakt en scheerde op een gegeven moment een bocht door en een steile helling af. De zeboe had hij te laat gezien en de remmen op zijn fiets werkten niet of nauwelijks. Hij was er vol tegenaan gereden. De koe, die rustig lag te herkauwen, had hard geloeid uit protest. Aangezien het altijd druk op straat was, hadden veel mensen zich omgedraaid bij het horen van het klagelijk geluid van de koe. De menigte keek woedend naar de buitenlandse fietser, die boven op de zeboe was geland. Dit was foute boel. Hele foute boel. Er was een heilige koe aangereden! Door een onvoorzichtige toerist nog wel. Clark was over zijn fiets geduikeld, pardoos op de koe neergekomen en voor hij het wist, was hij door omstanders met geweld van de zeboe afgetrokken en tegen de grond gewerkt. De lokale politie was snel ter plaatse geweest en had hem zwaar geboeid afgevoerd. Wat was dit voor onzin! Die koe had achter een afrastering

moeten staan en trouwens; het beest mankeerde niets. Die was gewoon opgestaan en verderop in de straat in de schaduw gaan liggen. Dus waarom 'all the fuzz?' Clark had niets begrepen van die uitzinnige menigte en had dit in zijn beste Engels duidelijk gemaakt. Dat had helaas alleen maar meer olie op het vuur gegoid.

Na dagen aandringen had Clark uiteindelijk één telefoontje mogen plegen. Dat had niets opgeleverd. De ambassade had hem deerlijk in de kou laten staan. Nee, ze konden niets voor hem doen. Nee, ze kwamen hem niet bezoeken. Het was hier geen Europa. Hier heersten de wetten van India. Hoe had hij toch zo dom en onnadenkend rond kunnen toeren zonder enige kennis van het land en zonder gids. Als je de koe wat aandeed of doodde, dan kreeg je levenslang of de doodstraf. Een advocaat inhuren had geen enkele zin. Zij dienden de wetten van het land te respecteren. Meneer wist toch dat koeien in dit land heilig waren! Clark wist van niets. Heilige koeien? Het moest niet gekker worden. Die hoorden gewoon ergens in een wei te staan of opgesloten achter een hek. Hij had zich niet echt ingelezen of voorbereid op deze trip. Het enige dat hij had gewild; weg van zijn familie en de gezamenlijke kerst en lekker in de zon liggen. Hij had de eerste de beste aanbieding gekozen. En aangezien de relatie met Kirstie op dat moment op "off" stond, was hij alleen vertrokken.

Thuis in Engeland waren de voorbereidingen voor de kerst al weken in volle gang. De 'Christmas Pudding' werd gemaakt, de levende kalkoen met zorg uitgezocht en tijdelijk bij oom Leo in de schuur geparkeerd, totdat hem de nek zou worden omgedraaid en hij gevuld en wel de eettafel zou mogen sieren. Het hele huis werd uitbundig opgetuigd. Misschien wel iets te opzichtig. En toch heerste er geen echte kerstsfeer. Met een somber gezicht had Clarks vader de lichtjes buiten opgehangen en een kerstboom in de tuin gegraven. Eén met kluit; dan zou hij ieder jaar groter worden. Dit was de eerste keer dat er twee bomen werden gehaald. Het leek wel of ze het huis wilden vullen met spullen nu hun oudste zoon niet aanwezig zou zijn. Ze misten hem allemaal; meer dan ze wilden toegeven. Zelfs hun jongste zoon maakte even geen ruzie met zijn zus. Hij was druk met het versieren van de trap met goudkleurige slingers. Irene boog zich verwoed over de vele kerstkransen die gemaakt moesten worden, Kirstie ontwierp een mega kerststuk en zwager Dirk hielp vader met de bomen optuigen. Oom Leo dronk gestaag door.

Rohan en Clark waren steeds vaker in elkaars gezelschap te vinden en praten honderduit met elkaar. Er ontwikkelde zich een wonderlijke vriendschap in deze korte tijd. Clark pikte al snel de "do's en don'ts" op om hierbinnen te kunnen overleven. Het belangrijkste? Op elkaar letten, zodat je niet onverhoeds werd overvallen. Er verbleven hier helaas ook veel psychisch gestoorden, die om niets met je in gevecht gingen en bij Clark het blonde haar uit zijn arm of been probeerden te trekken. Rohan, Arjun en Clark sliepen om beurten; dat was het veiligste.

Rohan had zijn hoofd geschud en ernstig gekeken bij de oorzaak van gevangenneming van Clark. 'De zeboe is hier heilig,' had hij uitgelegd. 'Mijn vader en ik hebben er vroeger -door hongersnood gedwongen- in het grootste geheim eens één gedood en opgegeten. We hadden genoeg vlees voor het halve dorp, maar moesten daar heel voorzichtig mee omgaan. Niet iedereen gaf prioriteit aan zijn honger boven zijn geloof. Men verraadt hier iemand al heel snel, als hij denkt daar beter van te worden. We maakten heel wat beef jerky en verstopten dat in lemen potten in de grond. We hebben er maanden van kunnen eten. Het heeft ons leven gered. Maar de angst om ontdekt te worden; ik moet er niet meer aan denken.' Clark had het verhaal met open mond aangehoord. Dus je "eten" liep gewoon rond en je barstte van de honger. Maar je mocht het niet slachten. Over verschillende culturen gesproken. Hij krabde aan een wondje op zijn been. Vlooiën.

Naarmate de kerst naderde, probeerden Jacob en Kim echt wat minder te ruziën. Dat viel nog niet mee, voor twee van die opgewonden standjes. Maar met Dirk als mediator ging het sommige dagen best aardig. Aangezien Irene zo'n last had van deze "disharmonie" en Clark heel erg miste, deden broer en zus hun uiterste best. Maar ja, wat in je genen zit, laat zich niet zomaar uitroeien en Jacob wist zeker dat Dirk op de hand van zijn zuster was. Toen zijn zwager had geopperd, om broer en zus samen de kerstkaarten te laten schrijven dit jaar, hadden ze zich als één man tegen hem gekeerd en hem door het hele huis achterna gezeten om hem 'achter het behang' te plakken. Vader maakte in wanhoop een eind aan de mediation. Dan maar een hoop herrie en geschreeuw over en weer. Zo waren ze nu eenmaal. Ze bedoelden het goed en hielden van elkaar. De gebruikelijke onstuimige kerst.